

1

Introductie

VAN DER FELTZ
advocaten

Michelle de Rijke
Partner energierecht en bestuursrecht
+31 6 22 40 10 18
derijke@feltz.nl

2

2

Warmtetransitie

VAN DER FELTZ
advocaten

- Klimaatakkoord 2019: broeikasgasvrij maken van gebouwde omgeving
- Isoleren en aardgasvrij maken van woningen en andere gebouwen
- Uiterlijk 2050 geen aardgas meer voor ruimte- en tapwaterverwarming en kookvoorzieningen
- Een van instrumenten: wijkgericht verduurzamen met een collectieve warmtevoorziening
- Regie komt bij de gemeente te liggen

3

3

Warmtewetgeving

VAN DER FELTZ
advocaten

- Warmtewet (2014)
- Wet collectieve warmte (Wcw): vervanging Warmtewet
- Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie (Wgiw): wijziging Omgevingswet en Gaswet
- Besluit gemeentelijke instrumenten warmtetransitie (Bgiw)

4

4

Wetgevingsproces

VAN DER FELTZ
advocaten

- Consultatie Wcw in 2020
- Wetsvoorstel Wgiw ingediend op 30 juni 2023
- Ontwerp Wcw voor advies naar de Afdeling advisering van de Raad van State op 14 november 2023
- Beoogde inwerkingtreding Wcw per 1 januari 2025

De gemeente als warmteregisseur

gemeentelijke taken en bevoegdheden in het ontwerp van de Wet collectieve warmtevoorziening (Wcw)

September 2020

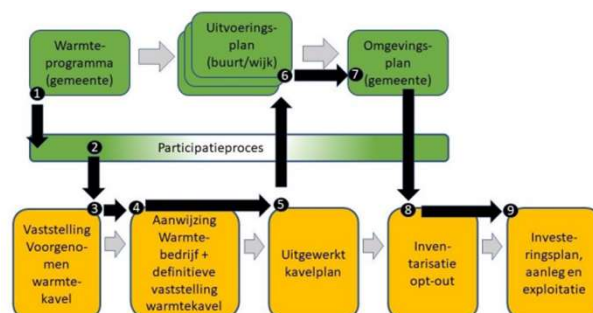
Ministerie de Rijks
gouvernement
Van der Feltz advocaten
in Den Haag

VAN DER FELTZ
advocaten

5

Relatie Wcw, Wgiw en Omgevingsplan

VAN DER FELTZ
advocaten

6

6

10 stappen

VAN DER FELTZ
advocaten

7

7

Stap 1: Warmteprogramma

VAN DER FELTZ
advocaten

- Nu nog: gemeentelijke 'transitievisie warmte'
- Verplicht programma onder de Omgevingswet (Wgiw wijzigt Omgevingswet)
- Welke wijken binnen de gemeente gaan tot en met 2030 over op een duurzame warmtevoorziening
- Eventueel nadere uitwerking in uitvoeringsplan (gericht op wijk/buurt)
- Programma biedt vervolgens grondslag aanwijzing t.a.v. de warmtevoorziening op locaties in omgevingsplan

8

8

Stap 2: Participatieproces

VAN DER FELTZ
advocaten

- Wijkgerichte aanpak met instrumenten uit Omgevingswet en Omgevingsbesluit
- Gemeenten moeten in warmteprogramma en omgevingsplan motiveren hoe burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen zijn betrokken
- Participatie is maatwerk: Handreiking participatie
- Uitgebreide voorbereidingsprocedure warmteprogramma en omgevingsplan

9

9

Stap 3: Vaststelling voorgenomen warmtekavel (i)

VAN DER FELTZ
advocaten

- Hoofdregels Wcw
 - College van B&W stelt voorgenomen warmtekavels vast (art. 2.1 Wcw)
 - College van B&W wijst voor warmtekavel een warmtebedrijf aan (artt. 2.2 t/m 2.11 Wcw)
 - Zonder aanwijzing geen warmtelevering (tenzij ontheffing) (art. 1.2 Wcw)
 - Warmtebedrijf heeft aansluitplicht (art. 2.12, lid,1 onder h, i en j, jo. art. 2.25 Wcw)

10

10

Vaststelling voorgenomen warmtekavel (ii)

VAN DER FELTZ
advocaten

- Aaneengesloten gebied waarbinnen wijken of gebouwen zijn gelegen
- Voornemen keuze collectief warmtesysteem
- Inclusief wijken waarvoor nog geen keuze is gemaakt

11

11

Vaststelling voorgenomen warmtekavel (iii)

VAN DER FELTZ
advocaten

- Uitgangspunten:
 - Doelmatige aanleg en exploitatie
 - Waarborgen leveringszekerheid
- Omvang is geen exacte wetenschap
- Kan gemeentegrens-overschrijdend
- Geen bezwaar en beroep tegen vaststelling mogelijk

12

12

Stap 4: Aanwijzing warmtebedrijf/warmtegemeenschap

VAN DER FELTZ
advocaten

- Uitgangspunten
 - Warmtebedrijf met publiek meerderheidsbelang of warmtegemeenschap (art. 2.2, lid 1, jo. art. 2.3 Wcw)
 - Eerst-komt-eerst-maakt systematiek:
 - ACM beoordeelt geschiktheid warmtebedrijf/warmtegemeenschap (art.2.5, lid 3, Wcw)
 - Indiening globaal kavelplan (art. 2.5, lid 5, Wcw)
 - Afschrift van de aanwijzing toezenden aan ACM (art. 2.11 Wcw)
 - Afwijzingsgronden (art. 2.5, lid 6, Wcw):
 - Globaal kavelplan redelijkerwijs niet uitvoerbaar
 - Wel bezwaar en beroep tegen aanwijzing mogelijk (art. 11.5 Wcw)

13

13

Aanwijzen warmtebedrijf zonder publiek meerderheidsbelang

VAN DER FELTZ
advocaten

- Bevoegdheid van het college, geen verplichting
- Mededeling in de Staatscourant
- Rangschikking volgens landelijk uniforme procedure op basis van:
 - Voldoen aan regels over gemiddelde uitstoot van broeikasgassen
 - Borgen doelmatige, kosteneffectieve aanleg en exploitatie
 - Borgen leveringszekerheid
 - Participatie door toekomstige verbruikers
 - Uitvoerbaarheid kavelplan
- Geen additionele rangschikkingscriteria
- Wel lokale weging, elke criterium minimaal 5% en maximaal 50% meegewogen

14

14

Stap 5: Uitgewerkt kavelplan (i)

- Uitvoeren wettelijke taken warmtebedrijf niet toegestaan zonder door college goedgekeurd kavelplan (art. 2.12, lid 6, jo. 2.15, lid 3, Wcw)
- Verplichte onderdelen kavelplan (art. 2.15, lid 1, Wcw)
 - Beschrijving van wijze waarop leveringszekerheid is gewaarborgd;
 - Beschrijving van wijze waarop emissienormen worden gehaald (hierover later meer);
 - Maximum netto warmtebehoefte binnen (gedeelte) warmtekavel;
 - Eisen waaraan binneninstallatie moet voldoen om warm tapwater te kunnen leveren;
 - Wijze waarop (toekomstige) verbruikers worden betrokken bij aanleg, ontwikkeling en exploitatie;
 - Inhoudelijk voorstel netontwerp;
 - Voorstel voor planning en fasering aanleg collectieve warmtevoorziening;
 - Indicatie van tarieven;
 - Leveringsvoorwaarden;
 - Type afleverset t.b.v. warmtelevering.

15

15

Uitgewerkt kavelplan (ii)

- Aangewezen warmtebedrijf zendt op verzoek van het college (een wijziging van) een uitgewerkt kavelplan.
- College verleent goedkeuring aan het uitgewerkte kavelplan (of wijziging daarvan).
- College kan opdracht geven kavelplan te wijzigen of voorschriften verbinden aan goedkeuring.
- College kan onder voorwaarden goedkeuring weigeren.

16

16

Stap 6: Uitvoeringsplan

VAN DER FELTZ
advocaten

- Opstellen is niet verplicht, kwalificeert als vrijwillig programma onder de Ow.
- Concretisering van het warmteprogramma: welke maatregelen zullen worden getroffen in de wijk om de gebouwen (al dan niet stapsgewijs) te isoleren en aardgasvrij te maken.
- In het geval van een warmtenet met meer dan 1500 aansluitingen, bevat het uitgewerkt kavelplan van het warmtebedrijf belangrijke input voor het uitvoeringsplan.

17

17

Stap 7: Omgevingsplan

VAN DER FELTZ
advocaten

- In omgevingsplan kan aanwijzing worden opgenomen.
- In het Bbl wordt (op grond van het concept Bgiw) de mogelijkheid opgenomen om maatwerkregels te stellen voor de wijkgerichte aanpak voor de verduurzaming van de bebouwde omgeving.
- Omgevingsplan bevat dan verbod op het gebruik van fossiele brandstof en transport van aardgas binnen een gebied vanaf een bepaalde datum.
- Voor de wijken die van het gas af moeten, geldt dat een alternatieve warmtebron moet worden aangewezen in het omgevingsplan, zoals een collectieve warmtevoorziening.
- Ook de specifieke datum per wanneer het transporteren van aardgas in het gebied verboden is moet in het Omgevingsplan worden opgenomen.
- De keuze voor de aanwijzing van de wijken moet goed worden gemotiveerd, waarbij onder meer moet worden ingegaan op de betaalbaarheid van de transitie en een redelijke termijn voor de transitie moet worden gegeven.

18

18

Stap 8: Inventarisatie opt out (i)

VAN DER FELTZ
advocaten

- Warmtebedrijf inventariseert binnen gebied dat van het gas af moet wie aangesloten wil worden op collectieve warmtevoorziening binnen warmtekavel door aanbod te doen.
- In principe geldt aansluitplicht t.a.v. gebouweigenaren binnen warmtekavel waarin is bepaald dat gas wordt uitgesloten.
- Gebouweigenaar mag aanbod weigeren en opteren voor een gelijkwaardig alternatief, bijvoorbeeld een duurzame individuele warmtevoorziening (opt-out).
 - Regels voor gelijkwaardig alternatief worden bepaald door instructieregels op Rijksniveau, nader ingekleurd door maatwerkregels op gemeentelijk niveau.
- Gebouweigenaar mag op deze keuze terugkomen. Dan geldt de aansluitplicht tenzij i) aansluiting redelijkerwijs technisch onmogelijk of ii) de wettelijke taken niet uitgevoerd zouden kunnen worden, of iii) de gebouweigenaar heeft aangegeven niet aangesloten te willen worden. Ook na realisering of uitbreiding van de warmtevoorziening blijft dit gelden.

19

19

Inventarisatie en opt out (ii)

VAN DER FELTZ
advocaten

- Gebouweigenaren krijgen termijn om aanbod al dan niet te aanvaarden
- Na opt-out optie drie jaar verplicht aangesloten
- Indien Omgevingsplan geen maatwerkregel bevat over verwarming met fossiele brandstoffen, geldt geen verplichting om een aanbod tot aansluiting te doen, aansluiting slechts o.b.v. vrijwillig gedaan verzoek door gebouweigenaar.
- Aansluitplicht en mogelijkheid tot opt-out wordt dus door gemeente geactiveerd door maatwerkregels in omgevingsplan

20

20

Stap 9: Investeringsplan

VAN DER FELTZ
advocaten

- Warmtebedrijf moet investeringsplan periodiek indienen (termijn te bepalen bij regeling)
- Bevat beschrijving en onderbouwing van voorgenomen investeringen
- Ontwerp indienen bij ACM, College kan zienswijze indienen
- Resultaten toets ACM dienen verantwoord te worden in investeringsplan.

21

21

Stap 10: Aanleg en exploitatie

VAN DER FELTZ
advocaten

- Exclusieve bevoegdheid aangewezen warmtebedrijf voor duur van de aanwijzing
- Warmtetransport en -levering
- Integraal verantwoordelijk voor realisatie en exploitatie

22

22

Scharnierfunctie van het omgevingsplan

VAN DER FELTZ
advocaten

- Slechts indien verwarming met fossiele brandstoffen is uitgesloten in het omgevingsplan geldt aansluitplicht voor een aangewezen warmtebedrijf.
- Dan komen de inventarisatie en opt-out in beeld.
- Indien het omgevingsplan verwarming met fossiele brandstoffen niet uitsluit, moet aangewezen warmtebedrijf aansluiting op de collectieve warmtevoorziening aanbieden als gebouweigenaar daarom verzoekt.
- Dan is aangewezen warmtebedrijf niet verplicht alle gebouweigenaren in het aangewezen warmtekavel een aanbod tot aansluiting te doen.

23

23

Meer weten?

VAN DER FELTZ
advocaten

Michelle de Rijke

Partner energierecht en bestuursrecht

+31 6 22 40 10 18

derijke@feltz.nl

24

24

